

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Carolus M. Romanorum Imperator, Et Francorum Rex,
Romano-Catholicus, Libris IV. Explicatus, Et Vindicatus**

Schaten, Nicolaus

Nevhvsii, 1674

Cap. 1. De Verbo Dei Tradito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99067)

DE PRINCIPIO FIDEI
DIRECTIVO,*Sive de Verbo Dei Tradito, et Scripto.*

Post ea, quæ de Ecclesia per errores contexuit Nifanius, digreditur ad *Principium Fidei*, & *Verbum Dei*, quod in sola Scripturâ constituit; & magno verborum sono jactitat, se ex ea *ad oculum* demonstraturum, *Carolus M.* non fuisse *formaliter Papistam*: quæ tamen *demonstratio* non ultra *ventosa promissa* procedit. Imò nulla pars ejus scripti, in qua magis, quam in hac, frigidus sit & jejunos. Audet nihilominus omnem hæresis suæ triumphum & victoriam in Verbo Dei reponere.

CAPUT I.

De Verbo Dei Tradito.

Verbum Dei, quod per revelationem Divinam accepit Ecclesia, aliud est *Traditum*, aliud *Scriptum*. *Scriptum* admittit Nifanius, *Traditum* negat, & insolenter damnat Concilium Tridentinum, quod Verbum *Traditum* pari pietatis affectu, quo verbum *Scriptum* suscipiendum præscribat: Id dogma novitum, & ante centum tantum annos, cum Tridentino primùm receptum proclamat. Verùm quàm infulsè hæc dicat Nifanius, hoc argumento constabit:

Quod parem habet auctoritatem cum verbo Dei Scripto, id pari quoque affectu est suscipiendum;

Sed Verbum Dei Traditum parem habet auctoritatem cum Verbo Dei Scripto:

Ergo Pari affectu suscipiendum est.

Major certa est. Minor probatur: Quia ratio credendi est Verbum Dei. Sive igitur ore prolatum sit, exceptumque: sive Scriptum sit, semper manet

manet eadem auctoritas, eademque ratio credendi: nam materiale illud signum *scriptionis* non auget, neque minuit veritatem loquentis: Imò hæ conditiones *Verbo Dei* extrinsecæ & accidentariæ sunt. Hinc tam integrè crediderunt qui ex ore Christi, & Apostolorum *Verbum Dei* audierunt, quam qui postea ex *Scriptura* exceperunt. Hoc firmat illud Apostoli, 2 ad Thessalon. 2. *Itaque fratres state: & tenete Traditiones, quas didicistis, sive per sermonem, sive per epistolam nostram.* Rursum 1. ad Thess. c. 2. *Cum accepissetis à nobis verbum auditus Dei, accepistis illud, non ut verbum hominum, sed (sicut est verè) Verbum Dei.* Viden', ut verbum auditus, non minus quàm *Scriptum*, sit verbum Dei, & eodem affectu susceptum? Quia tam verè fuit Verbum Dei, quàm *Scriptum*, nisi supra Apostolum sapiat Nifanius.

I I. Verbum Dei *Traditum* multo antiquius est, quàm Verbum Dei *Scriptum*: Nam ab Adamo ad Moysen; per bis mille annos fuit Ecclesia Dei, & fideles Deum coluerunt fide, spe, caritate, sacrificijs, & externis ritibus, nec tamen intra illud tempus aliud verbum Dei fuit, quàm *Traditum*, cò quòd *Scriptum* verbum primò cum Moysè cœperit. Imò Hebræi multo tempore *Traditione* magis, quàm *Scriptura* usi sunt: quoad tempora Esdræ *Scriptura* non essent redactæ ad formam librorum, ut ab omnibus facillè & commodè haberi possent. Hinc 4. Reg. c. 22. narratur tanquam novum aliquid, quod tempore Josiæ Regis, repertus fuerit ab Helcia Pontifice, *Liber Legis in domo Domini.*

III. Ab adventu Christi per annos aliquot fuit Ecclesia sine scripturis Legis novæ: neque Apostoli per orbem dispersi, etsi Symbolum ante condiderint, non tamen scripturas novi Testamenti secum tulerunt: & licet tulissent, non perinde cum omnibus Christianis communicare easdem poterant. Quare Irenæus lib. 3. c. 4. fatetur suo tempore fuisse multas gentes Christianas, quæ solis *Traditionibus*, sine *Scripturis* optimè pijsimèque viverent. Imò Apostoli non acceperunt mandatum scribendi, quemadmodum docendi acceperunt Marc. ult. *Euntes in mundum universum predicate Evangelium;* & tamen subditur: *Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit.* Satis hoc erat ad salutem: *Docentes eos servare omnia, quaecumque mandavi vobis.* Quin ipsè Lucas principio Evangelij sui fatetur se scribere Evangelium, *Sicut tradiderunt nobis, qui ab initio, ipsi viderunt, & ministri fuerunt Sermonis.*

Y 2

IV. Multa

IV. Multa sunt quæ ex *Verbo Tradito* creduntur: Quod Symbolum fidei verè canonicum, & Apostolicum sit: Quod infantes sint baptizandi: Quod baptizati ab hæreticis non sint rebaptizandi: Quod B. Maria Christi Mater semper Virgo manserit: Quod in baptismo forma verborum sit pronuncianda: Quod certus, & determinatus sit numerus Sacramentorum, & sacrorum Ordinum, quæq; hujusmodi multa sunt. Demum ipsum *Verbum Scriptum* sine *Tradito* non creditur; Nam ut credas hos libros esse canonicos, & incorruptum esse verbum Dei, ex sola *Traditione* est, ut vel ipse Kemnitius in exam. Conc. Trident. & Brentius in Prolog. fatetur. Aut ergo nihil credendum est Luthero, aut verbum Traditum admittendum est. Qua super re Suarez fuisse Tract. de Fide disp. 4. sect. 4. Lib. defens. fidei c. 9. Bellarm. Lib. 4. de Verb. non Scripto, Becanus, Valentia, Tannerus, alijque.

V. Eadem Conciliorum, & Patrum antiquorum sententia, Hilarius Lib. contra Constantium: Hieron. Lib. cont. Lucif. August. Epist. 1. 8. & 11. ad Januar. Epist. 86. ad Casulanum. Cyprian. Lib. de card. oper. ut omittam Ignatium, Athanasium, Cyrillum, Eusebium, Justinum, Originem, Tertullianum, Clementem, Dionysium, Damascenum; quorum testimonia apud Bell. Coccium, Suarez, Becanum, Gualterium & alios leges. Planè ut Irenæus Lib. 3. c. 4. *Quid autem, inquit, si neque Apostoli Scripturas nobis reliquissent, nonne oportebat ordinem sequi Traditionis?* Basil. lib. de Spirit. S. c. 27. *Dogmata quæ in Ecclesia servantur, & predicantur, partim ex conscripta doctrina habemus, partim ex Apostolorum Traditione in mysterio ad nos delata sunt.* Epiphanius hæres. 61. *Oportet & Traditione uti, non enim omnia à divina Scriptura possunt accipi.* Chrysost. in 2. ad Thess. c. 2. *Hinc patet, quod non omnia per epistolam tradiderit, sed multa etiã sine literis. Eadem verò fide digna sunt, tam illa, quàm ista.*

Qua nunc fronte audeat scribere Nifanius, *Verbum Traditum* esse dogma novitium Concilij Tridentini? quod & Scripto Verbo, multo est antiquius, & pari semper auctoritate receptum. Sed, inquit, Catholicos non convenire, dum quidam *Traditiones*, ut doctrinam fidei admittunt, quidam fidei regulam negant, quidam verè & propriè verbum Dei abjudicant. Adeone tu aut hebes es Nifani, ut id non capias, aut malignus ut dissimules? *Traditiones* aliæ divinæ sunt, aliæ Apostolicæ, aliæ Ecclesiasticæ: Divinæ & Apostolicæ, si universales & perpetuæ, (ut has Suarez

Suarez exponit, Bellarminus, & Becanus:) paris cum *Verbo Scripto* auctoritatis sunt, parique affectu pietatis recipiendæ, qua de re Tridentinum Sess. 4.

At *Carolus M.* promittis nobis ad oculum te demonstraturum, in verbo Dei non consensisse Papistis. Id nunc exploremus in *Verbo Tradito*, de quo potissimum hîc agitur inter nos. Atque ut videas, quàm te, & nos fallas; sisto primum ipsum *Carolus M.* Epistolâ adversus Eli- pandum & cæteros Hispaniæ Episcopos : *Hanc, inquit, fidem orthodoxam & ab Apostolis traditam doctoribus, & universali servatam Ecclesiâ, nos pro virium nostrarum portione, ubiq; in omnibus servare, & predicare profitemur.* Vides ut in hac fidei controversiâ appellet ad Traditionem Patrum, & universalis Ecclesiæ? Rursum de hac fidei quæstione dicit se consuluisse Pontificem: *Scire videlicet cupientes, quid sancta Romana Ecclesia Apostolicis edocta Traditionibus de hac respondere voluisset inquisitione.* An non hîc ad Traditionem, quam nullibi certiùs, & fideliùs, quàm in Apostolica sede Petri conservari sciebat, appellat *Carolus*? Pari modo Patres Concilij Francofurtensis, cui ipse *Carolus M.* interfuit, in eadem fidei controversiâ appellant ad Traditionem, & Consuetudinem, in epistola Synodica ad Hispaniæ Præsules: *Perlecto enim, publicè Elipandi libello in confessu respondent Patres: Audivimus in eo novas quasdam assertiones exaratas, non tam antiquis Sanctorum Doctorum Traditionibus convenientes, quàm vestris nuper inventionibus confirmatas.* Ac mox: *Cur nobis non sufficiunt, quæ in Sanctorum Patrum dictis inveniuntur, & universali Catholica Sanctionis consuetudine confirman- tur?* Viden', ut hic primus statim clypeus hæreticis obijciatur ex Traditione? Omitto cætera, quæ in eadem epistola Synodica toties repetuntur ex Traditione Patrum & Doctorum.

Pari modo *Carolus M.* in decretis morum ad Traditionem se revocat. Quid enim in tot Synodis sub *Carolo* habitis, quid in Capitularibus *Caroli*, quid in ejus Constitutionibus aliud legis? (si tamen unquam legisti,) quàm antiquorum Conciliorum, Pontificum, & SS. Patrum decreta, & Leges Ecclesiasticas, ad quas Ecclesiæ in Francia & Germania formatae. Tuum nunc est, vel unicum locum aut testimonium proferre, quo *Carolus M.* verbum Dei Traditum cum Lutheranis rejiciat. Id nisi præstes, fallax, ut in alijs omnibus tuis, ita & in hoc, scriptor habebis.